

Middle East
Middle East Middle East Middle East Middle East
Middle East Middle East Middle East
Middle East

صنعت ساختمان معادلات فولاد را به هم می زند

بازار فولاد در خاورمیانه

مترجم: محمد امین هاتفی

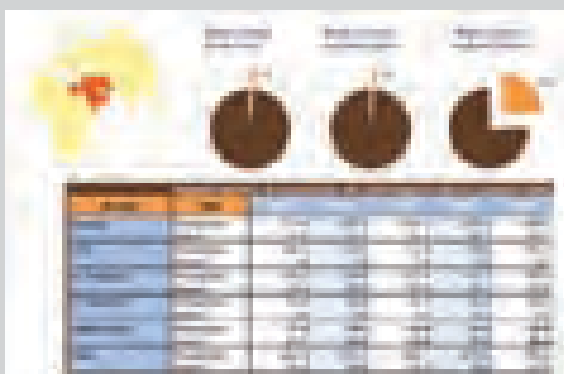
وضعیت بازار جهانی فولاد:

از سال ۱۹۹۷ به این طرف؛ تولید فولاد خام در جهان تقریباً دو برابر شده است. اما با وقوع بحران مالی در جهان، از نیمه دوم سال ۲۰۰۸ به این سو بازار دچار ناملایمات شدیدی شده است و وضعیت آن مورد قبول تولیدکنندگان و سوداگران فولاد نبوده است.

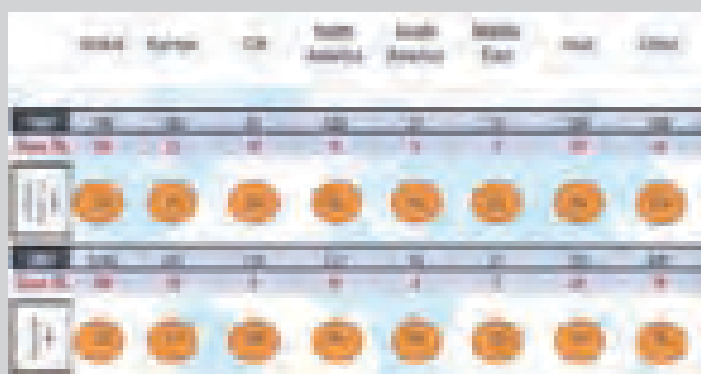
در سال ۱۹۹۷ میزان تولید فولاد در جهان ۷۹۹ میلیون تن بود اما این رقم در سال ۲۰۰۷ یعنی پس از یک دهه به ۱۳۴۴ میلیون تن رسید. کشورهای خاورمیانه نیز در همین دوره زمانی میزان تولید خود را از ۱۳ میلیون تن به ۲۳ میلیون تن افزایش دادند و توانستند ۲ درصد از سهم تولید جهانی این محصول را به خود اختصاص دهند. به

منطقه خاورمیانه یکی از ثروتمندترین مناطق جهان است. وجود درآمدهای کلان نفتی در کشورهای این منطقه یکی از عوامل اصلی و محرک های قوی صنعت ساخت و ساز و فعالیت های عمرانی است. در این منطقه به دلیل وجود تقاضای زیاد برای فولاد؛ تلاش زیادی برای ایجاد زیرساخت های این صنعت صورت گرفته است.

گروه مشاوره و تحقیق؛ موسوم به RCG، ضمن مطالعه وضعیت این صنعت در منطقه خاورمیانه به این نتیجه رسیده است که صنعت فولاد در این منطقه تا سال ۲۰۱۲ پر رونق خواهد بود. این گروه که دارای ۱۵ سال سابقه تحقیق و مشاوره در صنعت فولاد است؛ در ۷ نقطه از جهان از جمله در شهرهای پکن، بمبئی، زوریخ و دبی دارای دفاتر مشاوره است. مهم ترین زمینه فعالیت RCG برنامه های موثر و راهبردهای بازاریابی و فروش فولاد است. در آخرین کنفرانس آهن و فولاد خاورمیانه؛ رابرت مایر، نماینده این شرکت در بمبئی هند به ایراد سخنرانی تحت عنوان "صنعت فولاد خاورمیانه" پرداخت و مطالب ارایه شده توسط این کارشناس فولاد در قالب مقالات کنفرانس از سوی متال بولتن منتشر شد. وی در این مطلب به طرح موضوعاتی نظیر: وضعیت بازار جهانی، توسعه بازار فولاد در خاورمیانه و چشم انداز آتی این صنعت پرداخته است.

جدول ۲- میزان تولید و واردات فولاد در مناطق مختلف جهان

جدول ۱- میزان تولید فولاد خام در سال های ۱۹۹۷ و ۲۰۰۷

مشاهده است. اختصاص داده اند و بالاخره ۱۰ درصد باقی مانده نیز مربوط به واردات انواع لوله است.

کشورهای ایران و عربستان سعودی به عنوان بزرگ ترین تولیدکنندگان فولاد در خاورمیانه هنوز بخش عمده ای از نیاز خود را از طریق واردات فولاد از خارج تامین می کنند. این واردات از سال ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۷ رشد رو به بالا داشته و در سال آخر یعنی ۲۰۰۷ به اوج رسیده است.

نمودار ۳ بیانگر میزان وابستگی برخی از کشورهای خاورمیانه به واردات انواع فولاد از خارج است.

طبق این نمودار بیشترین میزان واردات مربوط به کشورهای ایران و امارات متحده عربی بوده است.

نتیجه گیری:

- نتایج و آثار منفی بحران بین المللی به طور جدی به صنعت فولاد در جهان و خاورمیانه آسیب وارد کرد و ممکن است به دلیل این بحران؛ تغییراتی در فرآیند رشد و توسعه اقتصادی این کشورها حادث شود.

- پیش بینی می شود رشد کشورهای منطقه خاورمیانه در سال ۲۰۰۹ نیز ادامه داشته باشد.

- معرفی پروژه های جدید در بخش ساخت و ساز می تواند باعث تغییر معادلات عرضه فولاد در منطقه بشود و تولیدکنندگان منطقه ای فولاد بتوانند سهم بیشتری از بازار فولاد را در منطقه خود در اختیار بگیرند. اما ساختار فعلی قیمت ها در این بازار چندان باثبات به نظر نمی رسد.

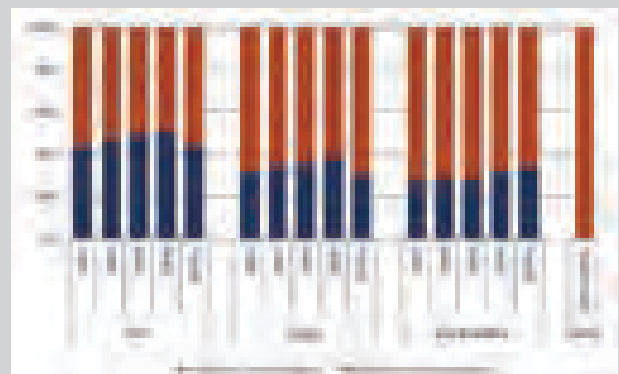
مشاهده است. همانگونه که در این نمودار مشاهده می شود؛ ایران مهم ترین تولیدکننده فولاد در خاورمیانه و شمال آفریقا است و به تنهایی ۴۴ درصد از تولید فولاد خام را در اختیار دارد. مصر با ۲۷ درصد و عربستان سعودی نیز با ۲۰ درصد تولید فولاد در این منطقه در جایگاه های دوم و سوم قرار دارند.

بیشتر کشورهای تولیدکننده فولاد در منطقه خاورمیانه اقدام به تولید مقاطع بلند فولادی می کنند و محصولات تخت و انواع ورق در جایگاه بعدی قرار دارد. ایران، مصر و عربستان سعودی هر یک در یک دوره ۵ ساله مورد بررسی؛ بیشترین سهم تولید خود را به تولید مقاطع بلند مانند بیلت های فولادی اختصاص داده اند. البته تمام تولید کشوری مثل قطر تا سال ۲۰۰۷ مربوط به بیلت بوده است.

برای روشن شدن موضوع می توان از نمودار ۲ کمک گرفت. همانطوری که مشاهده می شود؛ بیشترین تولید مقاطع تخت به ایران اختصاص دارد و عربستان سعودی نیز پس از قطر بیشترین بخش از تولید سالانه خود را به مقاطع بلند مثل شمشال اختصاص داده است.

اما این فرایند به تنهایی کفاف نیازهای منطقه ای به انواع فولاد را نمی دهد. بنابر این روند واردات فولاد رشد آهسته ای را آغاز کرده بود اما در نیمه دوم سال ۲۰۰۸ تقریباً متوقف شد.

بیشترین واردات فولاد به کشورهای خاورمیانه در سال ۲۰۰۷ بصورت واردات مقاطع بلندی مانند شمشال (بیلت) بوده است که ۳۸ درصد از واردات را شامل می شود. در درجه دوم واردات ۳۰ درصدی انواع ورق و مقاطع تخت قرار دارد و محصولات نیمه آماده ۲۲ درصد از کل واردات را به خود

طور کلی باید یادآوری کرد که قاره آسیا با ۵۶ درصد از کل محصول، مهم ترین قاره تولیدکننده فولاد در جهان است و چین به تنهایی سهم زیادی در این تولید ایفا می کند.

در ماه اکتبر سال ۲۰۰۸ به دلیل آثار بحران جهانی بر صنعت فولاد جهان، یکباره میزان عرضه فولاد در جهان ۱۶ درصد کاهش یافت و این اتفاق لطمات شدیدی بر بازارهای صادراتی این محصول وارد کرد.

تأثیر این بحران و صدمات وارده بر صنعت فولاد جهان را می توان در ۴ بخش اصلی بررسی و مطالعه کرد. این بخش ها عبارتند از: صنایع کشتی سازی، صنایع خودروسازی، بخش مسکن و ماشین آلات راهسازی موسوم به ماشین آلات زرد.

توسعه بازار فولاد در خاورمیانه:

پیش بینی بر این است که رشد کشورهای منطقه خاورمیانه در سال ۲۰۰۹ نیز ادامه داشته باشد. طی سال های اخیر بازار فولاد در خاورمیانه به عنوان یک بازار مهم و پیشرو مطرح بوده است.

بررسی وضعیت خاورمیانه در توسعه بازار فولاد نشان می دهد که این منطقه از جهان ۲ درصد از تولید جهانی فولاد را در اختیار دارد. همچنین ۲ درصد از صادرات جهان در این منطقه صورت می گیرد و ۲۵ درصد از کل واردات را این کشورها انجام می دهند. به این ترتیب دورنمایی از حجم بازار و میزان اهمیت بازار خاورمیانه پدیدار می شود.

بر این مبنای در سال ۲۰۰۷ حدود ۲۲/۸ میلیون تن فولاد در خاورمیانه تولید شد در حالی که در همین دوره زمانی ۳۶/۴ میلیون تن نیز به صورت واردات فولاد از سایر کشورها وارد بازار مصرف در منطقه گردد.

کشورهای مستقر در خاورمیانه توانستند تولید خود را ظرف دهه ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۷ به دو برابر افزایش دهند. بر اساس اعلام انجمن بین المللی فولاد؛ کشورهای ایران، عربستان سعودی و مصر توانستند در همین دوره زمانی میزان تولید فولاد خام را ۹۰ درصد افزایش دهند. این افزایش تولید به طور واضح در نمودار ۱ قابل